

DRAGELØBEREN

- ET UNDERVISNINGSMATERIALE

Niveau: 8.-10. klasse og gymnasiet/ungdomsuddannelserne
Fag: dansk, historie, samfundsfag, film & tv, engelsk

INDHOLD:

Til læreren	2
Filmens handling	4
Baggrund: om Afghanistan	6
Bog og film	10
Filmens modtagelse i USA.....	13
Gode links.....	19
Kolofon	20

Det Danske Filminstitut © 2008
Gothersgade 55 / 1123 København K / 3374 3400 / www.dfi.dk

FILMENS CREDITS:

Originaltitel: The Kite Runner
USA 2007
Instruktion: Marc Forster
Manuskript: David Benioff efter en roman af Khaled Hosseini
Længde: 122 minutter
Medierådets vurdering: Tilladt for børn over 11 år
Filmdistribution: Sandrew Metronome Filmdistribution

Medvirkende:
Amir: Khalid Abdalla
Soraya: Atossa Leoni
Rahim Khan: Shaun Toub
Amir som dreng: Zekeria Ebrahimi
Hassan: Ahmad Khan Mahmidzada
Baba: Homayoun Ershadi

TIL LÆREREN

Romanen *Drageløberen* udkom i USA i 2003 og blev en øjeblikkelig succes hos både kritikere og publikum. På rekordfart blev den oversat og udkom over det meste af verden, også i den muslimske del, og har indtil nu solgt over 8 mio eksemplarer. Hertil kommer piratudgaver i lande som Iran og Afghanistan. En stærkt medvirkende årsag til bogens succes kunne være den kendsgerning, at det er den første roman om Afghanistan, som er udkommet på engelsk og skrevet af en indfødt afghaner.

Forfatteren til *Drageløberen*, Khaled Hosseini, kan ved første øjekast se ud til at være den ægte vare: en afghansk flygtning og immigrant i USA, som er nået til tops ved egne evner og egen indsats. Den amerikanske drøm. Men et nærmere eftersyn viser, at han har haft mere end en enkelt sølvskje i munden. Hosseini blev født i Kabul i 1965. Hans far var embedsmand i udenrigsministeriet under monarkiet og hans mor lærer på et gymnasium for piger. I 1970 flyttede familien til Teheran, hvor hans far arbejdede på den afghanske ambassade. I 1973 var de tilbage i Kabul, og samme år blev kongen afsat. I 1976 fik faren et job i Paris, og familien vendte derefter aldrig tilbage til Afghanistan. Efter det kommunistiske kup i 1978 søgte familien politisk asyl i USA, hvor Khaled Hosseini uddannede sig til læge i 1993. Han har arbejdet som læge indtil 2004.

Hosseinis afstand til Afghanistan kan mærkes i bogen som en vis stilisering af de sociale grupperinger og en vis romantik og sentimentalisme i *Drageløberens* skildring af det "oprindelige" Afghanistan. Dens styrke er, at den viser os et muslimsk samfund indefra, hvor islam er en del af kulturen og hverdagen, og hvor det at være muslim ikke nødvendigvis indebærer, at man skal sprænge noget i luften hver dag efter bønner.

Filmen *Drageløberen* er en meget tro adaption af bogen, som kun adskiller sig ved de ændringer, filmmediet gør nødvendige med hensyn til fortæller og kronologi (se afsnittet "Bog og film"). Figurer og handling ligger meget tæt på bogen, og den overordnede følelsesmæssige oplevelse er den samme. Den giver os et billede af et samfund, vi kender meget lidt til og har vanskeligt ved at forstå, selv om vi har soldater i landet, som nu er en del af den afghanske virkelighed.

Filmisk er *Drageløberen* meget enkelt fortalt og vil ikke volde de store forståelsesproblemer. Det mest interessante er her synsvinklerne og de værdier, der tillægges figurer og grupperinger. Indholdsmæssigt er der meget at arbejde med: Det er den første fremstilling, vi har set af Afghanistans nyere historie frem til d. 11. september 2001, hvor alting ændrede sig. En analyse af filmen bør klarlægge disse forhold og begivenheder og deres virkninger på hovedpersonerne. Derudover er det ligesom bogen også en film om almene menneskelige konflikter: far og søn, forbrydelse, venskab og forræderi, skyld, skam og soning.

Instruktøren af *Drageløberen*, Marc Forster, er søn af en schweizisk læge og en tysk arkitekt og voksede op i Davos i Schweiz. Selv om han blev født i Tyskland, betragter han sig selv som Schweizer. Den første film, han så i biografen, var *Dommedag nu* af Francis Ford Coppola, da han var 12 år gammel. Han blev så begejstret for den, at han fra den dag aldrig var i tvivl, hvis nogen spurgte ham, hvad han ville være, når han blev stor: Han ville være filminstruktør.

Forsters gennembrudsfilm var *Monster's Ball* (2001), hvor han instruerede Halle Berry i hendes Oscar-præstation som ægtefællen til en mand på dødsgangen. Hans næste film, *Finding Neverland* (2004), byggede på *Peter Pan*-forfatteren J.M. Barries liv.

Drageløberen er Marc Forsters sjette spillefilm. Filmselskabet siger, de valgte Forster som instruktør på *Drageløberen*, fordi de havde brug for en instruktør, der både havde kulturel sensitivitet og langtrækkende fantasi nok til at rumme en historie, der bevæger sig fra Kabul til Californien, fra krigens skam og ødelæggelse til mulighederne for en ny start i Amerika, fra voldens og intolerancens lammende virkninger til ærens og håbets sejr. Marc Forster siger selv om arbejdet med

filmen:

Jeg blev bare forelsket i denne historie. At læse bogen var en så følelsesmættet og smuk oplevelse, at jeg med det samme vidste, at jeg gerne ville være med på holdet. Ligesom Monster's Ball, men på en meget anderledes måde, er det en historie om at bryde voldsspiralen og om at bevare mulighederne for frelse og forløsning. For mig ville udfordringen være at skabe denne utroligt episke rejse og samtidig bringe tilskuerne ind i en meget intim historie om nogle få individer og den dybtgående virkning, de har på hinandens liv. Det er den blanding, som udgør romanens egentlige skønhed.

Om undervisningsmaterialet

Dette undervisningsmateriale består af flere dele: En baggrundsdel, som handler om det Afghanistan, der er rammen om filmens handling. En filmdel, som beskæftiger sig med fortællingen i filmen. Og et afsnit om modtagelsen af filmen, som lige siden premieren har været meget omdiskuteret. Denne del af materialet giver mulighed for et nuanceret arbejde med de forskellige aspekter af *Drageløberen*.

Bortset fra afsnittet "Til læreren" er det tanken, at materialet skal kunne printes og deles ud som undervisningsmateriale til eleverne. Det er ikke meningen, at materialet skal læses eller gennemgås i sin helhed. Det er snarere ment som inspiration til undervisningen og repræsenterer forskellige indfaldsvinkler, som læreren kan vælge imellem i arbejdet med filmen. Der ligger forslag til arbejdsopgaver efter de enkelte afsnit; opgaverne er formuleret, så de kan bruges efter behov og på forskellige niveauer – til mundtligt arbejde, gruppearbejde, klassediskussioner eller skriftlige opgaver. Afsnittet om filmens modtagelse kan både bruges i dansk- og engelskundervisningen: den gengivne anmeldelse og reaktionerne er oversat til dansk, men kan ses på originalsproget på internettet (se links i det pågældende afsnit). Det kan være en fordel at arbejde med dele af materialet, f.eks. baggrundsdel, før filmen ses.

God arbejdslyst,
Søren Søgaard

FILMENS HANDLING

Synops

Ligesom bogen *Drageløberen* følger filmen det usædvanlige venskab mellem den velhavende pashtunerdreng Amir og hans ven Hassan, søn af Ali, familiens hazarertjener. Pashtunerne er sunnimuslimer og tilhører Afghanistans herskende klasse, mens hazarerne, som er shiamuslimer af mongolsk afstamning, generelt bliver diskrimineret. De to drenge er uadskillelige, indtil Amir en dag, efter deres sejr i en drageflyvningskonkurrence, forråder den loyale Hassan ved en kujonagtig handling, der kommer til at forfølge dem over de næste femogtyve år. Deres historie om kærlighed, venskab, samvittighedsnag og soning udspringer sig på baggrund af det kommunistiske kup i Afghanistan, efterfulgt af den sovjetiske invasion, den første afghanske flygtningebølge (ofte bestående af de vestligt orienterede afghanere), landflygtigheden, Sovjetunionens nederlag og Talebans magtovertagelse i Kabul.

Historien

I Kabul før den sovjetiske invasion af Afghanistan er den velhavende dreng Amir og hans meget loyale hazarertjener (sønnen til farens tjener Ali) bedstevenner. Amir går i skole, men Hassan gør ikke og kan derfor ikke læse. Amir elsker litteratur og læser historier for Hassan. Amirs far Baba (persisk for far) synes ikke, han er sej nok. Amir lader Hassan forsvare sig, når han bliver mobbet. Amir spekulerer på, om Baba ikke kan lide ham, fordi hans mor døde ved hans fødsel. Amir skriver også en historie selv. Hans far er ikke særlig interesseret, men farens (og Amirs) ven Rahim Khan læser den og opmuntrer ham til at skrive.

En dag støder Hassan og Amir på Assef, en bølle, som hader hazarere, og hans to venner. Han vil slå med Amir og Hassan, men Hassan truer ham med sin slangebøsse. Bøllerne bakker ud, men Assef truer med hævn. Amir og Hassan kan godt lide dragekampe. Det er en populær sport i Kabul, hvor det gælder om at skære sine konkurrenters drageliner over. Reglen er, at man får de drager, man skærer ned. Hassan er "drageløber" for Amir. Han løber ud og finder de drager, de har vundet, og synes at have et talent for at vide, hvor de lander. Amir vinder en konkurrence og får endelig Babas anerkendelse. Hassan henter den drage, Amir har vundet, men løber ind i Assef og hans to drabanter. Assef vil have dragen, men Hassan nægter at give den fra sig. På grund af det tæver Assef ham. Filmen viser ganske kort, at Assefs bæltespænde bliver åbnet, og at Hassans bukser bliver trukket ned, hvilket antyder et seksuelt overgreb. I sin søgen efter Hassan ankommer Amir til scenen, men gemmer sig og bliver vidne til voldtægten. Han hverken forsvarer Hassan eller råber på hjælp. Amir og Hassan fortæller aldrig nogen, hvad der er sket, og taler ikke med hinanden om det.

Amir og Hassan bliver begge følelsesmæssigt nedtrykt. Amir føler sig skyldig i at være fej, og erkender, at Hassan var tapper; hvis Baba får at vide, hvad der er sket, vil han måske elske Hassan mere end ham. Amir beslutter, at det vil være bedst, hvis Hassan flytter. Han foreslår Baba, at de skal ansætte andre tjenere, men Baba afslår det vredt. Amir beskylder derefter uretmæssigt Hassan for tyveri, og Hassan tilstår tyveriet, selv om beskyldningen er falsk. Baba tilgiver ham på trods af den kendsgerning, at der efter hans mening "ikke findes nogen handling, der er mere ussel end tyveri." Ali og Hassan beslutter at rejse på trods af Babas bønner og direkte befaling om at blive.

Kort tid efter invaderer russerne Afghanistan (i 1979), og da Baba er en kendt antikommunist, flygter Amir og Baba. Rahim skal se efter huset. På rejsen forsvarer Baba en kvindelig flygtning, som er lige ved at blive voldtaget af en russisk soldat, på trods af Amirs berettigede frygt for, at Baba vil blive dræbt. Soldatens overordnede forhindrer, at der sker kvinden og Baba noget. En del af rejsen til Peshawar tilbagelægges de i tanken på en tankbil. De rejser til USA.

Her slår de sig ned i Fremont i Californien. Efter at have levet i luksus i et stort hus i Kabul, må de nu indrette sig i en beskedent lejlighed. Baba begynder at arbejde på en benzinstation, og Amir går på college. Hver søndag tjener Baba og Amir ekstra penge ved at sælge brugte ting på et loppemarked i San Jose. Der møder Amir Soraya Taheri og hendes familie. Soraya er interesseret i Amirs skrivelser, selv om hendes far, general Taheri, en tidligere myndighedsperson fra

monarkiets tid, foragter dem. Baba bliver meget syg, men er endnu i stand til at gøre Amir en stor tjeneste: Han beder generalen om tilladelse til, at Amir gifter sig med hans datter. Generalen giver tilladelsen, og de gifter sig. Kort tid efter dør Baba. Amir og Soraya får at vide, at de ikke kan få børn. Amirs første roman udkommer. Amir har dedikeret den til Rahim Khan, som i modsætning til Baba opmuntrede ham til at begynde at skrive.

Amir får en telefonopringning fra Rahim Khan (dette ser man allerede delvis i begyndelsen af filmen, så resten af det, der er vist indtil nu, er et langt flashback), som beder ham om at komme til Pakistan, fordi "der er en måde at blive god igen på". (Måske ved han, at Amir i fortiden uretmæssigt har beskyldt Hassan for at stjæle, eller måske refererer han til, at han ikke har holdt sig i forbindelse med Hassan). Amir flyver til Pakistan (året er 2001) for at møde ham. Rahim Khan fortæller Amir, at han havde ansat Hassan til at passe på Babas hus, og at Taleban beordrede ham til at forlade det og rejse, men at han nægtede og derfor blev dræbt. Hans kone angreb dem fortvivlet og blev også dræbt. Rahim fortæller også, at Hassan i virkeligheden var Amirs halvbror, idet han er Babas søn uden for ægteskab. Amir bliver vred over at være blevet ført bag lyset hele sit liv. Rahim Khan giver Amir et udkast til et brev, som Hassan ville have sendt til Amir: Han er ked af det, der er sket med landet, og håber, Amir en dag vil besøge ham.

Grunden til, at Rahim Khan har bedt Amir om at komme til Pakistan, er, at han vil have ham til at tage til Kabul, hvor Hassans søn Sohrab menes at bo på et børnehjem, og tage ham med ud af Afghanistan til bedre forhold. Først tøver Amir (han er bange) med at tage af sted og tilbyder penge for at få bragt Sohrab ud af landet af andre, men Rahim Khan synes, han skal gøre det selv. Amir går med til det. Han vender tilbage til det Taleban-kontrollerede Kabul med Farid som guide. Modvilligt følger Amir Farids instruks om at tage et falsk skæg på, for under Taleban-regimet er skæg obligatorisk for mænd. Da Amir iagttager en passerende Taleban-patrulje beder Farid ham indtrængende om aldrig at stirre på dem.

Zaman, lederen af børnehjemmet, hvor Sohrab skulle befinde sig, fortæller dem, at en Taleban-officer kommer hver anden måned for at hente et barn (som regel en pige, undertiden en dreng) og medbringer penge, som er meget nødvendige for at kunne give de forældreløse børn mad. Sohrab var en af dem. Amir bebrejder ham, at han tillader det, men manden siger, at hvis han nægter, vil de bare tage ti børn, og desuden har han brug for pengene til resten af børnene. Modvilligt tager Amir med Farid til en fodboldkamp (med skæggede spillere), hvor en utro kvinde i pausen bliver stenet ihjel, fordi han der kan møde den mand, der har taget Sohrab. Amir indgår en aftale med denne mand og møder ham i hans hjem. Der finder han ud af, at Taleban-officeren er Assef. På trods af Talebans forbud imod musik og dans spilles der musik, og Sohrab introduceres for Amir, mens han danser til musikken. Assef beordrer sine vagter til at forlade værelset, og Amir kræver at få drengen udleveret. Assef indvilger, men som den pris, Amir må betale for drengen, overfalder Assef ham brutalt. Sohrab har imidlertid den slangebøsse med sig, han har fået af sin far, som igen fik den af Amir som en fødselsdagsgave for længe siden. Amir reddes, da Sohrab bruger den og skyder en messingkugle i øjet på Assef.

Det lykkes Amir og Sohrab at undslippe fra huset og køre væk sammen med Farid, som venter i bilen, mens vagterne skyder efter dem. Uden yderligere komplikationer end at betale bestikelser ved grænsen, forlader de landet. Amir vender tilbage til Rahim Khans hus sammen med drengen, men Rahim er væk. Den traumatiserede dreng løber bort fra hotellet, men vender til Amirs lettelse tilbage. Han siger, han føler sig snavset på grund af de ting, Assef har gjort ved ham.

Amir tager ham med hjem til USA. Han viser ham hemmelighederne ved drageflyvning. Langsomt begynder Sohrab at åbne sig overfor Amir, som ivrigt løber med dragen, mens han siger det samme til Sohrab, som Hassan for længe siden sagde til Amir: "For dig, tusind gange og mere."

BAGGRUND: OM AFGHANISTAN

Historien i *Drageløberen* kan næppe forstås fuldt ud uden en vis viden om det land, den foregår i og omkring. Selv om der i filmen er foretaget en vis stilisering af det afghanske samfund og af de modsætninger, der udspiller sig mellem hovedpersonerne, er det centralt for forståelsen, at man har et vist kendskab til Afghanistans topografi, historie, etniske grupperinger og religion. Her følger en kort skitse:

Landet

Afghanistan er bjergrigt, ligger i Centralasien uden direkte adgang til havet og er et af verdens fattigste og mest uudviklede lande med en forventet levetid for både mænd og kvinder på 44 år. Det er omgivet af Pakistan, Iran, Turkmenistan, Usbekistan, Tadsjikistan og har desuden en kort grænse til Kina mod nordøst gennem en smal korridor i Hindukush-bjergkæden. Afghanistan har religiøse, etniske, sproglige og geografiske forbindelser med de fleste af sine naboer og kaldes ofte "Centralasiens vejkryds". Landet har i sin turbulente historie været besat af en lang række folk udefra, som imidlertid aldrig har kunnet fastholde grebet om området.

Afghanistans areal er på 647.500 km², en smule større end Frankrig og 15 gange større end Danmark. Landet er opfyldt af høje bjergkæder med sletter i nord og i sydvest. Der er store højdeforskelle, voldsomme bjergmassiver, gletsjere og isolerede dale, sletter og ørkener. Det højeste punkt er Nowshak 7.485 m over havet, det laveste er Amu Darya 258 m over havet. Næsten halvdelen af landet befinder sig i over 1.800 meters højde, er tørt og har kun begrænsede vandressourcer. Klimaet er et fastlandsklima med varme somre og kolde vintre. Landet rystes ofte af jordskælv, som for eksempel det skælv, der i 1998 ødelagde 125 landsbyer og dræbte 4.000 mennesker.

Afghanistan er rigt på naturlige ressourcer som guld, sølv, kobber, zink og jern og andre mineraler, samt olie og gas, men disse ressourcer bliver i det store og hele ikke udvundet på grund af krige og borgerkrige. Afghanistan står endvidere over for alvorlige miljøproblemer, fordi landet over de sidste tyve år har mistet over 70 % af sine skove, og jorden er stærkt hærget af erosion og faldende frugtbarhed. Folketallet, som ved folketællingen i 1979 var på 13 mio. mennesker, anslås nu til omkring 31 mio., men tallet er usikkert, da statsmagten kun er svagt udbygget i store dele af landet, og mange afghanere befinder sig i udlandet. 45 % af befolkningen er under 14 år. Langt størstedelen af befolkningen lever af primitivt landbrug, herunder en betydelig dyrkning af opiumsvalmuer, og analfabetisme er udbredt.

Befolkningen i Afghanistan er sammensat af mange forskellige etniske grupper. Den største er pashtunerne, den politisk dominerende gruppe med stærke bånd til etniske fæller i Pakistan. Ifølge The CIA World Factbook fordeler grupperne sig omtrent således: pashtuner: 42 %, tadsjiker 27 % (som ofte er i konflikt med pashtunerne), hazarer 9 %, usbeker 9 %, aimagh 4 %, turkmener 3 %, balucher 2 % og andre 4 %. Hazarerne, som er af mongolsk oprindelse, bor i de bjergrige, centrale dele af landet under meget primitive forhold og bliver ofte diskrimineret. 99 % af befolkningen er muslimer, langt størstedelen sunni. Hazarerne er for størstedelens vedkommende shiamuslimer, hvilket bidrager til den diskrimination, de er udsat for. De officielle sprog i Afghanistan er pashto (35 %) og den persiske dialekt dari (50 %; sproget kaldes farsi i Iran), som er det sprog, der anvendes i *Drageløberen*.

Historie

Afghanistan har en lang forhistorie og har bl.a. været invaderet af både Alexander d. Store (o. 300 f.kr.) og mongolerne (i 1219), men det nuværende Afghanistan blev grundlagt af Ahmad Shah Durrani i 1747. I løbet af det nittende århundrede kom Afghanistan under engelsk kolonistyre efter de anglo-afghanske krige (1839-42 og 1878-80) og mistede store dele af territorium og indflydelse til Storbritannien. Først da kong Amanullah Khan besteg tronen i 1919, genvandt Afghanistan fuldstændig uafhængighed over sit statsområde og sin udenrigspolitik. Under det britiske styre blev de etnisk pashtunske områder delt af den såkaldte Durand-linje, hvilket senere førte til anstrengte relationer mellem Afghanistan og Britisk Indien og derefter til Pakistan. Dette er grunden til, at pashtunerne nu befinder sig på begge sider af den afghansk/pakistanske grænse og gør det let for aktører som Taleban og Osama bin Laden at operere tværs over statsgrænsen.

Den længste periode med politisk stabilitet i Afghanistan var perioden fra 1933 til 1973, hvor landet blev regeret af kong Zahir Shah. Men i 1973 gennemførte Zahir Shahs svoger Mohammed Daoud Khan et ublodigt kup og blev den første præsident i Afghanistan. Daoud Khan og hele hans familie blev myrdet i 1978, da det kommunistiske Folkets Demokratiske Parti gennemførte et kup, kaldet den store Saur-revolution, og overtog magten.

Sovjetisk invasion og borgerkrig

Modstanden mod den kommunistiske regering var betydelig, og derudover var regeringen præget af indbyrdes konflikter. Da regeringen stod i fare for at kollapse, besatte Sovjetunionen landet d. 24. december 1979. Over 100.000 sovjetiske soldater deltog i invasionen, som blev bakket op af andre godt 100.000 prokommunistiske afghanske styrker. Den sovjetiske besættelse resulterede i et sted mellem 600.000 og 2 mio. dræbte civile afghanere. Over 5 mio. afghanere flygtede ud af landet til Pakistan, Iran og andre dele af verden. Mujahedinernes frihedskamp, støttet af USA, Pakistan og andre regeringer, førte til, at omkring 15.000 sovjetiske soldater mistede livet i kamphandlinger over de næste ti år. Disse tab samt internationalt pres førte til, at Sovjet trak sig ud i 1989, kort før selve Sovjetunionens sammenbrud.

Taleban

Den sovjetiske tilbagetrækning førte til den afghanske regerings fald, og magten overgik til de sejrende modstandsgrupper, som imidlertid ikke kunne enes. De mest alvorlige sammenstød foregik i 1994 da over 10.000 mennesker fra forskellige fraktioner blev dræbt i kampene omkring Kabul. På grund af kampene flygtede yderligere en stor del af eliten og de intellektuelle til udlandet. Dette førte til en mangel på lederskab i Afghanistan. Kampene fortsatte mellem de sejrende mujahedin-grupper, og landet gik nærmest i opløsning i stridigheder mellem forskellige krigsherrer og kriminelle bander.

I 1994 dukkede Taleban op for første gang i det sydlige Afghanistan. Taleban betyder egentlig 'studerende' (af koranen) og er en militant sunnimuslimsk sammenslutning af pashtunere, der blev dannet i og støttet af Pakistan. Deres mål var at gøre en ende på lovløsheden i Afghanistan ved at indføre et strengt religiøst regime. Støttet af Pakistan og Pakistans allierede (blandt andre den amerikanske efterretningstjeneste CIA) udviklede Taleban sig til en politisk og religiøs magtfaktor og erobrede hurtigt 90 % af landet, bortset fra den såkaldte Nordalliances støttepunkter, først og fremmest i nordøst. I årene fra erobringen af Kabul i 1996 til efteråret 2001 bølgede krigen mellem Den Nordlige Alliance og Taleban frem og tilbage langs forskellige fronter i Nord- og Centralafghanistan. Taleban indførte streng islamisk lov, sharia, og kvinders handlefrihed og offentlige fremtræden blev stærkt begrænset. De offentlige henrettelser og afstraffelser og bizarre handlinger som sprængningen af de buddhistiske kolossalstatuer i Bamiyan, satte styret under stærk kritik fra det internationale samfund, bl.a. også muslimske lande, og medførte en næsten total international isolation. Det ny styre forbød alle distraktioner fra islam, bl.a. biografier, musik og drageflyvning. Til gengæld lykkedes det for Taleban at udrydde dyrkningen af opiumsvalmuer næsten fuldstændigt frem til 2001.

Indtil 1996-97 var forholdet mellem Taleban og USA præget af gensidig forståelse, indtil det stod klart, at Talebans magtovertagelse uundgåeligt ville bringe det nye regime i modsætning til USA. Talebans leder, Muhammad Omar, havde tætte bånd til Osama bin Laden, og bin Ladens terrororganisation al-Qaeda fik under Taleban-regimet lov til at oprette talrige baser i Afghanistan. Henvendelser fra USA om

udlevering af bin Laden blev afvist af Taleban. Alliancen mellem Pakistan og Taleban gav muslimske terrorister et trykt gemmested og siges at have været et centrum for islamisk terrorisme. Det blev efterhånden almindeligt anerkendt, at frivillige muslimer fra Pakistan og andre lande indgik i Talebans enheder. Mange af de 'afghanske arabere' blev trænet af Osama bin Laden. Det er åbenbart, at de terrorister, der gennemførte angrebet på World Trade Center i New York d. 11. september 2001, tilhørte denne gruppe.

Taleban-styret blev kun anerkendt af Pakistan, De Forenede Arabiske Emirater og Saudi-Arabien. Resten af verden, inklusive FN, anerkendte fortsat den tidligere præsident som Afghanistans lovlige statsoverhoved, selv om man samtidig måtte erkende, at han ikke havde nogen reel politisk indflydelse i landet.

Handlingen i romanen *Drageløberen* udspiller sig på denne baggrund og strækker sig fra 1975 til sommeren 2001, lige før terrorangrebet mod World Trade Center.

2001 og hvad deraf fulgte

Efter terrorangrebet på USA den 11. september 2001 intensiverede USA presset på Taleban, der stadig ikke ville udlevere bin Laden. Den 7. oktober indledte USA Operation Enduring Freedom, som var en militær kampagne, der skulle ødelægge el-Qaeda's træningslejre i Afghanistan. USA allierede sig mange andre stater, bl.a. Danmark, samt med de tidligere afghanske mujahediner ("Nordalliancen") for at nå sit mål. Den internationale alliance mod terrorisme iværksatte før invasionen luftbombardementer af Talebans og Osama bin Ladens formodede tilholdssteder i Afghanistan. Bombardementerne svækkede Taleban, og den 9. november erobrede Nordalliancen byen Mazar-e-Sharif. Den 13. november kunne Nordalliancen rykke ind i Kabul, efter at Taleban var flygtet ud af byen. Kampene fortsatte omkring Kandahar i syd og Kunduz i nord, men i december måtte Taleban opgive, og Nordalliancen overtog magten i Afghanistan.

Sent i 2001 drog ledere fra modstandsgrupperne i Afghanistan og de omkringliggende områder til et møde i Bonn. Der blev man enige om en plan for oprettelsen af en ny regeringsstruktur. Efter et landsomfattende Loya Jirga ('den store forsamling', Afghanistans traditionelle stammeråd) i 2002 blev Hamid Karzai, en etnisk pashtuner, valgt til præsident. I 2005 blev de første frie valg til en lovgivende forsamling, hvoraf en stor del er kvinder, afholdt. Taleban eksisterer imidlertid stadig som guerillabevægelse og volder stigende problemer for den afghanske regering og dens internationale støtter. Danmark var en af deltagerne i den amerikansk ledede koalition, som invaderede landet. Vi har i skrivende stund stadig tropper i landet og er med til at bekæmpe Taleban som en del af NATO-operationen DANCON/ISAF.

Drageflyvning er igen tilladt i Kabul, men Osama bin Laden er stadig ikke fundet.

Forslag til opgaver

- **Gennemgå dagens/ugens/en periodes aviser og find ud af, hvordan Afghanistan og afghanere og Taleban omtales. Knyttes der særlige ord eller træk til Taleban i forhold til de afghanere, der samarbejder med Vesten?**
- **Er Taleban en skadelig bevægelse, som bør bekæmpes på enhver måde, eller en relativt uskadelig politisk bevægelse, hvis værste konsekvenser synes at være dens fundamentalistiske forhold til islam? Taleban fik trods alt stoppet opiumsdyrkningen, som nu igen er oppe på fuld styrke.**
- **Del jer op i to grupper, for og imod den danske tilstedeværelse i Afghanistan, fremlæg argumenterne og diskuter dem.**
- **Skriv et indlæg til en avis, hvor I tager stilling til den danske tilstedeværelse i Afghanistan.**
- **Hvad er demokrati egentlig? Er demokrati et politisk system, der passer for alle mennesker i alle kulturer?**
- **Hvordan er holdningen til konflikten mellem islam og den vestlige verden i jeres klasse/klassetrin/skole? Lav eventuelt en anonym spørgeskemaundersøgelse, hvor I undersøger deltagernes opfattelse af, hvad problemet er, hvordan det er opstået, hvordan det kan løses**

samt deres opfattelse af de forskellige parter i konflikten. Diskuter resultaterne.

- Hvilken rolle spiller USA for filmens hovedpersoner – politisk og kulturelt?
- Find eksempler i filmen på vestlige påvirkninger i Afghanistan, både før og efter Sovjetunionens invasion. Diskuter, om de opfattes som gode eller dårlige.
- Find eksempler i filmen på udtryk for islam. Diskuter, om de opfattes som gode eller dårlige.

BOG OG FILM

Drageløberen er den afghansk-amerikanske forfatter Khaled Hosseinis debutroman. Den udkom i 2003 og er den første roman på engelsk af en forfatter fra Afghanistan. *Drageløberen* fortæller historien om Amir, en velhavende dreng fra Wazir Akbar Khan-distriktet i Kabul, som plages af skyld over at have forrådt sin barndomsven Hassan, sønnen til farens hazarer-tjener. Historien går i tid fra 1975 til 2001 og udspiller sig på en baggrund af voldsomme begivenheder, fra monarkiets fald i Afghanistan over den sovjetiske invasion og masseudvandringen af flygtninge til Pakistan og USA og til Taleban-regimets magtovertagelse og fundamentalistiske styre.

Drageløberen, som generelt blev modtaget begejstret af kritikerne, blev en øjeblikkelig bestseller. Bogen er solgt verden over i mere end 8 millioner eksemplarer, og salget fortsætter. Hosseini har siden udgivet romanen *Under en strålende sol*, som handler om afghanske kvinders forhold. Også den topper på bestsellerlisterne.

Filmen *Drageløberen* er fra 2007. Filmen følger bogen nøje. Selv om det meste af filmen udspiller sig i Afghanistan, blev disse dele af filmen optaget i Kashgar i Kina, fordi det i den periode, hvor filmen blev til, var for farligt at filme i Afghanistan. En stor del af filmens dialog er på det persiske sprog dari og engelsk. Barneskuespillerne taler deres modersmål, men adskillige af de voksne skuespillere måtte lære dari. Optagelserne sluttede i december 2006 og den planlagte premieredato var d. 2. november 2007, men efter bekymringer over barneskuespillernes sikkerhed, blev premieredatoen skubbet til d. 14. december 2007.

Selv om barneskuespillerne, som var 11 og 12 år, da filmen blev indspillet, godt kunne lide at lave filmen, har de og deres familier udtrykt bekymringer over deres situation nu, hvor filmen er færdig. Ahmad Khan Mahmidzada (Hassan som barn) sagde om en af scenerne: "Jeg vil gerne blive ved med at lave film, men voldtægtsscenen gjorde mig ked af det, fordi mine venner vil se den, og så kan jeg ikke gå ud mere. De vil tro, jeg er blevet voldtaget." Scenen blev dog optaget mindre sindsoprivende end oprindeligt planlagt, og med anvendelse af en stand-in i de kritiske sekvenser

Derudover har Zekeria Ebrahimi (Amir som barn) sagt: "Vi vil gerne studere i USA. Det er et moderne land og mere sikkert, end der er her i Kabul. Hvis jeg blev rig her, ville jeg være bekymret for min sikkerhed. Det er farligt at have penge på grund af alle kidnapningerne."

Zekeria Ebrahimi og Ahmad Khan Mahmidzada fik hver 17.500 \$ og Ali Dinesh (Sohrab) 13.500 \$, hvilket nogle kritikere synes er for lidt. Der er blevet oprettet en hjemmeside, som er viet til at beskytte velfærd for de drenge, der er involveret i filmen, se <http://www.kiterunner.org/>.

Filmselskabet Paramount har flyttet de tre centrale drengeskuespillere og deres familier til De Forenede Arabiske Emirater. Ifølge medierne har Paramount accepteret ansvaret for drengenes leveomkostninger, indtil de bliver voksne, en udgift som nogle mener vil beløbe sig til op imod 500.000 \$.

Den 15. januar 2008 meddelte nyhedsbureauet Reuters, at Latif Ahmadi fra det statslige afghanske filmselskab Afghan Film på baggrund af instrukser fra informations- og kulturministeriet har bandlyst import og visning af "*Drageløberen*" i Afghanistan. "Fordi der kan sættes spørgsmålstegn ved enkelte scener i filmen, og fordi flere scener er helt uacceptable, kan filmen støde mennesker og skabe problemer for myndighederne," forklarer Ahmadi. Se historien på <http://www.reuters.com/article/filmNews/idUSSP6169220080116>.

Forskelle på bog og film

Filmen følger bogens fortælling ganske tæt med de ændringer, som er nødvendige på grund af fortællersituationen og tidsproblemerne. I bogen fungerer Amir som førstepersonsfortæller (bortset fra kapitel 16, hvor Rahib Khan fortæller til Amir), hvilket giver mere viden om hans tanker, følelser og motiver, end filmen kan give,

fordi det her er kameraet, der fortæller som tredjepersonsfortæller, og Amir fungerer som ledefigur. Filmen opererer kun med ét langt flashback, mens bogen oftere hopper frem og tilbage i tid, og tiden forkortes for nogle af hændelserne. Da den samme skuespiller spiller drengen Amir i filmen, virker det, som om tiden frem til flugten til Pakistan kun er kort, hvorimod bogen fortæller om hans 13 års fødselsdag i sommeren 1976, mens flugten finder sted i marts 1981, hvor han er 17 år

Derudover er der en del mindre ændringer, som ikke spiller nogen større rolle for den overordnede fortælling, f.eks. omkring Amirs og Sorayas ægteskabelige problemer og barnløshed og Sohrabs selvmordsforsøg.

Forslag til opgaver

At arbejde med film bør altid begynde med en uforstyrret visning af hele filmen. Hvis man er flere om det er det en god idé at indlede arbejdet med filmen med en spontan, åben samtale om filmen som helhed ud fra en umiddelbar oplevelse af den. Samtalen bør bevæge sig fra vurderings- til fortolkningsniveau og søge svar på spørgsmål som:

- Er filmen god eller dårlig?
- Hvorfor?
- Er der en helt?
- Er der en skurk?
- Hvad handler filmen egentlig om?
- Hvorfor hedder den det, den hedder?
- Hvorfor ender den, som den gør?

Disse første indtryk af filmen bør skrives ned og anvendes som senere udgangspunkter for analytiske iagttagelser.

- **Diskuter, hvilke episoder der er de vigtigste for handlingen i filmen. Tegn en tidslinje, hvor de vigtigste episoder plottes ind. Over hvor lang tid udspiller filmen sig?**
- **Beskriv de sociale lag, filmen foregår i. Hvad er kendetegnende for de kredse, Amir og hans far tilhører – hhv i Afghanistan og i USA?**
- **Bestem, hvad det er, der sætter filmens handling i gang.**
- **Hvori består filmens primære konflikt?**
- **Hvorfor er det nødvendigt for historien, at Baba dør? Hvordan ville historien have udviklet sig, hvis han ikke døde?**
- **Hvorfor beslutter Amir sig for at hente Sohrab? Og hvorfor lykkes det for ham?**
- **Hvad sker der egentlig med Assef? Hvordan kan man fortolke hans skæbne på det tidspunkt i Afghanistans historie?**
- **Gennemgår filmens figurer en udvikling i løbet af filmen? Fra hvad til hvad?**
- **Hvilken rolle spiller koranen og islam i filmen?**
- **Er *Drageløberen* en politisk film, dvs. en film, som støtter en bestemt side i konflikterne i Afghanistan? Hvorfor/hvorfor ikke?**
- **Er *Drageløberen* en moralsk film? Hvorfor/hvorfor ikke?**
- **Amir starter historien som en ung, frygtsom mand, der foretrækker bøger for virkeligheden, men så sker der noget. Diskuter, hvori vendepunktet i hans liv består. Er det mødet med Rahim Khan eller noget helt andet?**
- **Prøv at bestemme andre vendepunkter i filmen. Eller vendepunkter for nogen af de andre personer.**

- Tænk over, hvordan du fortæller om dit liv, og om hvem du er, til andre (eller til dig selv, for den sags skyld). Find hændelser, som du anvender som vendepunkter i din egen livsfortælling.
- Hovedhandlingen i filmen er knyttet til figuren Amir. Opstil en aktantmodel med Amir som subjekt før og efter vendepunktet.
- Opstil aktantmodeller for bihandlingerne, og indsæt f.eks. Hassan, Baba og Assef som subjekter.
- Vurder personernes vigtighed efter de aktantmodeller, det er muligt at opstille for dem. Jo flere tomme pladser, jo mindre betydningsfuld er personen sandsynligvis.
- Diskuter, om aktantmodeller gør det lettere at forstå handlingen i filmen.
- Beskriv filmens handling efter berettermodellen. Angiv, hvori de vigtigste hændelser i de enkelte faser består, og hvilke hændelser der markerer overgangen fra en fase til en anden.

FILMENS MODTAGELSE I USA

Debatten i The New York Times

Drageløberen havde premiere i USA d. 14. december 2007. Til forskel fra flertallet af anmelderne i USA (se fx http://www.rottentomatoes.com/m/kite_runner, hvor du kan finde en række engelsksprogede anmeldelser af filmen) var avisen New York Times' anmelder, Manohla Dargis, stærkt kritisk over for filmen, hvilket gav anledning til en hidsig debat i avisen. Flertallet af læserne angreb anmeldelsen og anmelderen, nogle få gav hende ret. Her følger uddrag af anmeldelsen og af reaktionerne på den. Se hele anmeldelsen og reaktionerne på <http://movies.nytimes.com> (søg på originaltitlen "Kite Runner"). Siden er på engelsk.

"Man kan ikke flygte fra sine erindringer"

Af Manohla Dargis

Ligesom den bestseller-roman, den bygger på, fortæller filmen *Drageløberen* historien om en afghansk flygtning, som længe efter at være kommet til Amerika graver i sine erindringer om sin forkælede barndom, sin følelsesmæssigt fjerne far, sin hengivne bedste ven, de drager, de fløj med, og de historier, de var fælles om. Bagsiden af min paperbackudgave af denne Khaled Hosseini-roman er overstrøet med ord som "stærk" og "uafrystelig" og "fængslende" og "uforglemmelig". Det er et godt gæt, at denne film vil blive pustet lige så meget op.

Der står endnu et ord på bagsiden af min bog: "ægte." Dette portræt af afghansk kultur, bredt malet af dens fortæller, en 38-årig romanforfatter ved navn Amir (spillet i filmen af den skotskfødte Khalid Abdalla), synes virkelig at være den ægte vare, en følelse af autenticitet, som underbygges af bogens levendegørelse af den afghanske landflygtighed i Amerika, dens beskrivelser af traditioner og ritualer (...) Når det er sagt, er det vanskeligt at tro på autenticiteten af en hvilken som helst bog (og dens forfatter), hvori en indfødt afghansk fortæller – sådan som denne fortæller gør det i juni 2001 – spørger om Taleban: "Er det virkelig så slemt, som jeg hører?" David Benioffs klodsede manuskript udsender ikke en lige så åbenlys politisk naivitet, men det skyldes kun, at filmmagerne synes at antage, at filmens publikum, til forskel fra bogens læsere, er ligeglade med den slags spørgsmål. Mr. Benioff gestikulerer i retning af kommunister og mullaher, de sovjetiske invasionsstyrker og Talebanoprørerne, men ingen af disse medvirker i historien på nogen meningsfuld måde. Instruktøren Marc Forster, som følger manuskriptet nøje, undgår omhyggeligt at beskæftige sig med politik eller historie – der er ingen årsager eller positioner, kun skurke og rædsler – og tilbyder os i stedet en række stemningsfyldte, realistiske landskaber, farverige seværdigheder og smilende drenge. Og drager. Masser og masser af hoppende, dykkende, højtflyvende drager.

Ligesom den nylige filmverson af Ian McEwans roman *Soning*, en anden historie, der sættes i gang af et pubertetsbarns destruktive adfærd, præsenterer *Drageløberen* os for en verden, der er gennemsyret af en variant af arvesynden. I begge film giver et barns ødelæggende ord og handlinger plads for – og synes at forudskikke og på en eller anden måde endda anstifte – krigens mere omfattende vold. De to historier fremtræder meget forskelligt, både i bogen og på lærredet, men det, der er mærkeligt, er, at de begge præsenterer barndommen som en allerede fordærvet tilstand, der kun kan sones af den voksnes dyd. I disse historier bliver krigen et form for rensningsmiddel for det destruktive barn, som efter at have gennemlevet mange kvaler modner og bliver til en ordentligt angrende voksende (og oven i købet også til en romanforfatter).

Det varer lidt, før angeren kommer op til overfladen i *Drageløberen*. Først må den voksne Amir fremtrylle et roligt og langsomt flashback, i hvilket hans 12-årige selv (Zekeria Ebrahimi) løber igennem støvet og alt det eksotiske – forbi en kvinde i en burka og afskårne dyrehoveder – mens han holder pauser for at læse og flyve med drager. Han tilbeder sin bryske far Baba (Homayoun Ershadi), en forretningsmand, som nedsvælger alkohol og affærdiger mullaherne som "aber." Amir tilbedes på sin side af den analfabetiske tjenerdreng Hassan (Ahmad Khan Mahmoodzada), hvis far har arbejdet for Baba hele sit liv. Amir elsker sin yngre ven på sin egen, selviske måde, men fordi Baba favoriserer Hassan (dog ikke nok til at give drengen en uddannelse), forråder Amir ham også.

Mr. Forster, som tidligere har instrueret *Monster's Ball* og *Finding Neverland* er blevet grundigt besejret af *Drageløberen*. På trods af filmens fjerntliggende locations (den blev primært optaget i Kina), er der bemærkelsesværdigt lidt af visuel interesse i den; opstillingerne er banale, og scenerne mangler spænding, hvilket ingen redigeringsindsats kan give dem. Med undtagelse af Mr. Ershadi, som kunstmalskere måske husker fra den iranske instruktør Abbas Kiarostamis film *Smagen af kirsebær*, mangler den også troværdige skuespillerpræstationer. De to børnehovedpersoner, som begge er ikke-professionelle, er forudsigeligt tiltrækkende, men det er kun, fordi de er børn. Til forskel fra mr. Kiarostami, som har et talent for at overføre ikke-professionelle skuespilleres naturlige rytmer til lærredet, som tapper det virkelige liv og kommer det på flaske, får mr. Forster aldrig tilskueren til at tro på disse børn eller på deres kvaler.

I både roman- og filmform fortæller *Drageløberen* en simpel, og dog udspekuleret historie om det velkendte amerikanske tidsfordriv: selvforbedring. Amirs barndomsfejltrin er ikke blot en tankeløs ungdomsforsæelse; det er en menneskelig plet, som må skrubbes af ved selvfornægtelse, bekendelser og personlig transformation. Men når man ser denne film, ender man med at spekulere på, præcis hvem alle disse lidelser skal til for – er det for Amir? Hassan? Afghanistan? Eller lider Hassan og historiens andre sørgmodige børn – især de huløjede drenge og piger, vi får et glimt af under det absurde klimaks i det Talebankontrollerede Afghanistan – fordi det er muligt at emballere andre menneskers lidelser og gøre dem til kommerciel underholdning? Det er ingen overraskelse, at *Drageløberen*, på trods af al dens fremmedartede staffage, fortæller den samme gamle, beroligende historie. Det er sådan vi vil have det.

Forslag til opgaver

- **Hvad handler filmen om efter anmelderens mening?**
- **Gør rede for anmelderens hovedindvendinger imod filmen, og tag stilling til dem. Er I enige?**
- **Hvori består det "klimaks" i filmen, anmelderen hentyder til, og hvorfor er det mon "absurd" efter anmelderens mening? Hvordan oplevede I selv filmens slutning?**
- **Er I enige i, at filmen "emballerer andre menneskers lidelser og gør dem til kommerciel underholdning"? Og er det en kritik, man kan rette mod mange andre film?**

Læserreaktioner

Manohla Dargis' anmeldelse i New York Times fik en masse læsere op ad stolene, og allerede den første dag strømmede protesterne ind, selv om der også var nogle læsere, der gav hende ret, og nogle få, som endda gik endnu videre. Her følger et udvalg fra New York Times' netudgave:

13. december 2007

Vurdering:

Hallo?

Kan nogen forklare mig, hvorfor en person, der ikke kunne lide bogen, er blevet bedt om at anmeldte filmversionen??

- annet

13. december 2007

Vurdering:

Manohla Dargis – du tager fejl

Du er normalt en glimrende filmanmelder, men du er gået fuldstændig glip af pointen i denne film. Det er en smukt fortalt historie, som for en gangs skyld viser afghanerne som et stolt folk, der har gennemgået så mange lidelser. Den hæver sig

op over politik for at fortælle en historie om menneskelighed – en historie, du tydeligvis overså i din iver efter at nedvurdere denne film.

Som en journalist, der har rapporteret fra Afghanistan, oplevede jeg Drageløberen som lige i øjet. Selv om den er optaget i Kina, fremmaner den fuldstændig stemningen i Kabul. Mine afghanske venner, som har set den, beundrer alle denne film.

Det er trist at se en normalt fremragende anmelder gå så fuldstændigt glip af hele pointen og kunsten i en fantastisk film. Alle bør se denne film – det er en fantastisk historie, og den er glimrende fortalt.

- justinco4

13. december 2007

Vurdering:

Anmelder trænger til ferie

Hold op med at se film i et stykke tid. Måske skulle du i stedet gå til en basketballkamp. Prøv at være kritisk over for den. Du har fuldstændig misforstået denne film.

- kphebus

14. december 2007

Vurdering:

Anmelder dømt ude

Selv om der var enkelte valg, som føltes klodsede og forudsigelige og vanskelige at tro på (slangebøssesekvenserne), fandt jeg historiens følelsesmæssige dna gribende og gyldigt. For mig er drengens forræderi over for sin ven ikke en funktion af, at hans far favoriserer tjenerens søn, men af hans egen skam og fejhed ved ikke at være i stand til at stille op imod den vold, hans ven bliver udsat for i smøgen. Alle de mennesker, som hørte Kitty Genovese skrig (kan mennesker mon stadig huske det navn?) den nat, hun blev slået ihjel, og aldrig kom hende til hjælp – de mennesker, som lige her og nu er vidner til bandevold og bare ser den anden vej, for ikke at risikere noget. Den skam graver et dybt, mørkt hul i sjælen. Denne film handler om en mand, der får en chance for at bore ræddenskab ud og sætte alt det på spil, han har vundet igennem alle sine års tavshed.

- halack

14. december 2007

Vurdering:

Fantastisk adaptation

Denne film er fantastisk, og jeg vil elske at se den igen! Jeg er uenig med anmelderen denne gang. Filmen fremkaldte mange følelser. Jeg lo, jeg græd og jeg føler, at den virkelig vil røre mennesker. Jeg synes, at skuespillerne spiller virkelig godt. Jeg føler, at denne film, til forskel fra mange andre bøger, der bliver lavet til film, fortæller en komplet, dybfølt, nuanceret historie. Hvis du holder af bogen (det gør jeg), vil du elske filmen. Min ven havde ikke læst bogen, og hun elsker filmen lige så meget, som jeg gør.

- tcl918

14. december 2007

Vurdering:

Malplaceret hån

Hvem vidste egentlig, hvor slemt det stod til i Afghanistan i juni 2001? Anmelderen gjorde måske, men det tror jeg ikke ret mange af os andre gjorde. Dargis rammer laaangt ved siden af i denne anmeldelse.

Jeg fandt langt fra manuskriptet klodset; det er en tro udgave af bogen, som ikke er en politisk roman, men en historie om kærlighed, svig og forløsning. Den sovjetiske invasion og Talebans efterfølgende magtovertagelse er kun et bagtæppe.

Hvis det er en krigsfilm, du forventer at se, er det ikke denne film, du skal se.

Locationoptagelserne af det golve landskab er, jamen jo da, golve. Jeg forestillede mig, at det lissom var noget filmmageren gjorde med vilje. Måske tager jeg fejl. Men filmen bliver ikke dårligere af at mangle smukke naturscenerier. Den kontrast, der vises mellem det præ-sovjetiske Kabul og Kabul i 2001 er overvældende, i det mindste for dem af os, der er mindre kloge end anmelderen Dargis. Og dragescenerne er fuldstændig betagende, smukt fotograferet og med øjeblikke, jeg oplevede som meget nervepirrende og højspændte.

De to barneskuespillere er vidunderlige og helt ubevidste om sig selv. Voldtægtsscenen er grim, men den er nødvendig for at fremhæve forræderiet og forræderens smerte. Uden den er der ingen konflikt.

Måske ved jeg ikke, hvad "pustet op" betyder i denne kontekst, men jeg ser bestemt ikke noget, der ligner det. Gå ind og se filmen. Den er ægte, fængslende og bedre end de fleste.

- r.rosenow...

14. december 2007

Vurdering:

Malplaceret vestlig sentimentalitet

En anmelder, som ikke kan lide en bog, kan meget vel have fornøjelse af en filmversion af den skrevne tekst, HVIS filmen er bedre – det er Drageløberen bare ikke. Den oprindelige bog blev meget godt anmeldt af vestlige sentimentaler, som kunne lide historiens "ægthed", dens ekstreme relationer, anstrøget af homoseksualitet, antydninger af incest, overgreb og så videre, alt sammen udspillet i en eksotisk lokalitet – og dog alt sammen så velkendt for et nordamerikansk publikum fra deres realityshows i fjernsynet. De ignorerede den kendsgerning, at bogen var dårligt skrevet (måske forværret af oversættelser, måske ikke), strukturen slasket og plottet tæt på at være én stor kliché. Dette var en debutroman, og som sådan fortjener den opmærksomhed og støtte, men ikke de nye orientalistes uforbeholdne lovprisninger. Filmen kunne have været bedre, hvis den havde haft en strammere, mere opfindsom instruktør, men det ville blive en meget vanskelig opgave at forbedre det oprindelige materiale. Læsere og tilskuere, hold op med at patronisere det Ukendte!

- irenematthews

15. december 2007

Vurdering:

Massevis af udeladelser og genindskrivninger ...

Forfatterens og nu også filmmagerens fuldstændige udeladelse af USA's involvering i den tragedie, der er overgået Afghanistan som skueplads for USA's stedfortræderkrig imod Sovjetunionen, er stærkt iøjnefaldende, for at sige det mildt. Det er sandsynligvis fortællingens fuldstændige mangel på en kritisk undersøgelse af USA's rolle i ødelæggelsen af Afghanistan og dens fremstilling af en overforenklet og naiv geopolitisk baggrund, indpakket i et forløsningsparadigme, der delvis forklarer dens brede succes i USA. Da film er et stærkt medie, og uvidenheden om Afghanistans politisk/historiske kontekst er afgrundsdyb hos de fleste amerikanere, er sådanne fortællinger desværre tilbøjelige til at give sig ud for at være "historie" på trods af erklæringer om det modsatte.

Et andet foruroligende aspekt er tilskrivelsen af al skyld for seksuelle overgreb, især pædofili, til Taleban. Det er værd at bemærke, at det var Nordalliancen (som nu er ved magten), der var berygtet for at drive voldtægtslejre med både unge drenge og piger, og det var afskaffelsen af netop disse lejre, som delvis var grunden til Talebans indledende popularitet.

I tilfældet "Drageløberen" er overlappningen af udeladelserne med genindskrivningerne i "Krigen mod terror", de globale medier, der allerede er fyldt til randen af overforenklede konstruktioner af islam og muslimer, og lefleriet for et publikum, der er pinligt uvidende om det meste af verdenshistorien, af en sådan karakter, at både romanen og filmen er højst problematiske.

- baalegibreel

15. december 2007

Vurdering:

Drageløberen

Ms. Dargis' anmeldelse er, som også andre har sagt, helt ved siden af. Jeg så filmen i går. Jeg har været i Peshawar, og jeg har også arbejdet i Afghanistan. Filmen er meget troværdig, og portrætterne af figurerne er fremragende efter min mening. Den visuelle skønhed ved drengenes drager, som næsten magisk flyver på himlen og "afskærer" konkurrenternes drager, letter den ekstreme spænding i drengene-voldtægtsscenen (som er afgørende for historien) og den senere vold. Opsætningerne er ikke banale. Scenerne i Peshawar og Kabul ser ud, som de steder gjorde dengang – og i dag. De er, hvad de er – støvet fattigdom, uregelmæssige tage og afskårne dyrehoveder på markedspladsen. Voldsscenen på fodboldstadion i den "talebanske retfærdigheds" navn viser noget, der er blevet bredt rapporteret at have fundet sted. De tre portrætter, barneskuespillerne præsterer, er autentiske og meget godt udført. Jeg synes, ms. Dargis skulle gå ind og se filmen igen og anskue den ud fra perspektivet hos en anmelder, som ikke nødvendigvis skal forsøge at skrive en provokerende anmeldelse. Det er okay at være provokerende, men man skal også være retfærdig.

- jbalckind

YouTube-anmeldelse

Se også en udmærket anmeldelse på engelsk på YouTube, hvor to ekstremt vidende filmveteraner diskuterer "Drageløberen". Det er en glimrende anmeldelse, som giver os noget at tænke over og får os til at smile.

Tjek videoanmeldelsen ud på YouTube: www.youtube.com/watch?v=dc8kVc0zunw. I kan også finde den ved at søge på "Reel Geezers Kite Runner" på www.youtube.com.

Forslag til opgaver

- **Sammenlign ovenstående anmeldelse og kommentarerne til den med jeres egen oplevelse af filmen og diskuter, hvilken opfattelse I er mest enige med.**
- **Sammenlign debattørernes udgangspunkter. Hvad lægger de størst vægt på? Hvordan begrundes deres værdidomme? Hvilke af debattørerne er I mest enige med?**
- **Tjek de amerikanske anmeldelser på http://www.rottentomatoes.com/m/kite_runner eller på www.imdb.com. Skriv derefter et læserbrev, hvor I kommenterer en eller flere af de amerikanske anmeldelser. I kan evt. gøre det på engelsk.**
- **Se (og hør) de to anmeldere på YouTube. Kan de lide filmen eller ej? Hvorfor?**
- **Skriv selv en anmeldelse af "Drageløberen", hvor I lægger vægt på filmens fremstilling af Afghanistan. Diskuter derefter filmen på basis af jeres anmeldelser. I kan finde en vejledning til at skrive film anmeldelser i undervisningsmaterialet til filmen Bedre end Beckham på: www.dfi.dk/dfi/undervisning/bedreendbeckham/3.html**
- **Gør rede for opfattelserne af Drageløberen i de danske medier, og tag stilling til dem. Diskuter, hvilken opfattelse der yder filmen størst retfærdighed. I kan fx læse anmeldelser på www.infomedia.dk eller på www.scope.dk.**

- Find en dansk anmeldelse, I synes er særligt interessant, og skriv et læserbrev, hvor I kommenterer den.

GODE LINKS

Besøg filmens hjemmeside på www.kiterunnermovie.com (engelsk) eller www.drageloeberen.dk (dansk).

Gå ind på de danske avisers hjemmesider og find kommentarer og anmeldelser i deres helhed. I kan finde en liste over alle danske avisers hjemmesider på www.aiu.dk, og anmeldelser kan desuden læses på www.infomedia.dk.

Hvis du vil vide mere om f.eks. Afghanistan, Taleban eller Islam er det en god idé at begynde med at slå op i internetleksikonet Wikipedia: <http://en.wikipedia.org/> eller den danske udgave <http://da.wikipedia.org/>.

Besøg den amerikanske efterretningstjeneste CIA's hjemmeside om Afghanistan på <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/af.html>.

Se også Library of Congress' Country Studies på <http://lcweb2.loc.gov/frd/cs/aftoc.html>.

KOLOFON

Drageløberen – et undervisningsmateriale

Af Søren Søgaard

Oversættelser

Søren Søgaard

Stillfoto

Sandrew Metronome Filmdistribution

Redaktion

Flemming Kaspersen

Udgiver

Det Danske Filminstitut
Gothersgade 55
1123 København K

Kommentarer til dette materiale kan rettes til undervisning@dfi.dk
Det Danske Filminstitut © 2008

